

خودکشی خطری جدی برای کودکان قربانی خشونت جنسی

عکس: [florriebassingbourn](https://www.florriebassingbourn.com/)

هدایت غزالی دانشجوی روانشناسی دانشگاه ایالتی نیویورک پیرامون خشونت جنسی در کودکان در گفتگو با خانه امن با اشاره به اینکه بکارگیری خشونت علیه کودکان مختص طبقه خاص اجتماعی و یا اقتصادی نیست گفت: تنها کیفیت بکارگیری خشونت ممکن است در طبقات مختلف متفاوت باشد.

خانه امن: رابطه فقر یا طبقه اجتماعی با اعمال خشونت بخصوص بر روی کودکان چیست و معمولاً چه طبقاتی از جامعه بیشتر در معرض خشونت خانگی هستند؟

اصولاً خشونت علیه کودکان در هر خانواده ای با هر سطح و طبقه ای یافت می شود. ولی میزان خشونت خانگی و خشونت علیه کودکان در خانواده هایی که در سطوح پایین جامعه قرار دارند به مراتب بیشتر است. منظور از طبقه پایین جامعه خانواده هایی هستند که از لحاظ سطح اقتصادی، اجتماعی و آموزشی از میانگین جامعه پایین تر هستند و معمولاً در روستاها و حاشیه شهرها زندگی می کنند. در این خانواده ها، فقر اقتصادی - آموزشی موجب ایجاد درک غلطی از مفهوم خانواده در نزد والدین می شود و به غلط خشونت را از ارکان تربیت فرزند می پندارند. مسئله فقر اقتصادی نیز تاثیر خود را در افزایش خشونت می گذارد. فقر اقتصادی موجب ایجاد استرس، اضطراب و آستانه تحمل کمتر در والدین می شود که به خودی خود پتانسیل خشونت را داراست. اساساً "خشونت به دو نوع اصلی تقسیم می شود: اول خشونت جسمی که شامل کتک، آزار جنسی کودکان، محرومیت از غذا، پوشاک و به طور کلی شرایط مورد نیاز و اساسی برای زندگی کودک است. دوم نیز خشونت روحی و روانی است که شامل استفاده از کلمات و جملات رکیک، توهین، تحقیر کودک، تهدید و ایجاد فضای استرس زا و ترس برای کودک است که روان او را مورد هدف قرار می دهد.

خانه امن: عواقب خشونت روی کودکان به چه شکلی است و کودکان تحت خشونت با چه عوارضی روبرو هستند؟

خشونت علیه کودکان می تواند تاثیرات کوتاه مدت و بلندمدت برای کودک داشته باشد. تاثیرات کوتاه مدت شامل ترس، استرس، انزوا، مشکلات خواب، پایین آمدن کارایی در انجام وظایف مدرسه و ... است. در درازمدت نیز مشکلاتی چون فوبیا، اضطراب شدید، احساس حقارت، بزهکاری، اعتیاد و از همه مهمتر بازتولید خشونت توسط فرد آسیب دیده در جامعه و خانواده پدید می آید.

اما پیشگیری اصلی ترین فاکتور در جلوگیری از هر نوع معضل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است. در مورد خشونت خانگی و خشونت علیه کودکان نیز پیشگیری موثرترین راهکار است. در این خصوص دولت، نهادها و موسسات غیرانتفاعی حقوق بشری، می توانند نقش کلیدی ایفا کنند. دولت می تواند از طریق فراهم کردن شرایط نسبتاً "مناسب اجتماعی، آموزشی و اقتصادی برای اقشار آسیب پذیر و نیز آگاهی بخشی از طریق رسانه های فراوان و بسیار تاثیرگذاری که در اختیار دارد، میزان خشونت خانگی را کاهش دهد. نقش نهادهای غیرانتفاعی و حقوق بشری نیز می تواند در جهت شناسایی خانواده هایی باشد که از مشکل خشونت خانگی رنج می برند. شناسایی برای این باید صورت پذیرد که بتوانند با همکاری دولت، اقدامات لازم و موثر برای حل مشکل را بردارند.

خانه امن: چنانچه کودکی تحت خشونت بود و چنانچه با عوارضی که بیان کردید روبرو شد چگونه می توان او را درمان کرد؟

در باب درمان باید گفت که درمان برای هر فردی می تواند متفاوت باشد. به این دلیل نسخه ای کلی برای درمان وجود ندارد. بلکه این قضیه مورد محور است. باید شرایط اجتماعی روانی هر فردی را در نظر گرفت. اما یک سری مسائل به طور کلی و فارغ از فرد خاص وجود دارند. روش های درمانی چون خانواده درمانی، شناخت درمانی، دارو درمانی و جلسات منظم مشاوره با حضور فرد آسیب دیده و والدین. اینها بسیار موثر هستند. این را هم باید در نظر داشت که جلسات درمان - هم برای فرد آسیب دیده و هم برای خانواده- باید به صورت منظم و توأم باشد. این جلسات باید شامل خواهر ها و برادرها هم شود. این از جمله شرایط به دست آمدن نتیجه مناسب و جلوگیری از بازگشت خشونت و شرایط نامساعد به فرد آسیب دیده است.

خانه امن: شاید بهتر باشه مصداقی صحبت کنیم. دختری که اولین بار در ۱۰ سالگی مورد تجاوز جنسی قرار گرفته و الان ۸۱ ساله است و چندین بار دست به خودکشی زده و امکان رفتن به روانپزشک را ندارد سوال کرده چطور فکر خودکشی را از خودم دور کنم. شما گام اول برای کمک به او را چه میدانید؟

متأسفانه تجاوز جنسی علیه کودکان و مخصوصاً دخترچه ها یکی از موارد تأسف برانگیز خشونت علیه کودکان است که فرد یا کودک مورد تجاوز ممکن است تا سال ها با این مسئله درگیر باشد. افراد مورد تجاوز قرار گرفته ممکن است مشکلات بسیار جدی از قبیل ترس و وحشت، اضطراب و افسردگی و شک و سوء ظن و دیگر مشکلات روانی را با خود یدک بکشند. خودکشی یکی از عواقب آزار جنسی کودکان است که به دلیل اضطراب و افسردگی پیش می آید و فرد قربانی نیاز به جلسه های جدی روان درمانی و دارو درمانی مداوم دارد و چون افسردگی و اضطراب بسیار جدی و عمیق است حتماً نیاز به یک فرد متخصص در این باره وجود دارد. فرد به تنهایی از عهده غلبه بر این مشکلات بر نمی آید، چون کاری است کاملاً حرفه ای و جدی و تنها کاری که می شود انجام داد- اگر دسترسی به روانشناس یا روانپزشک وجود ندارد- فراهم کردن محیط امن و آرام برون از عوامل ترس آور و اضطراب زا توسط خانواده و مدرسه فرد آسیب دیده است. تنها نگذاشتن فرد نیز مسئله بسیار مهمی ست، چون خودکشی بسیار مسئله جدی و محتمل برای آسیب دیدگانی از این دست است.

خانه امن: اصولاً چگونه می توان فهمید کودک تحت خشونت جنسی است؟ در حالیکه معمولاً بچه ها در چنین زمان های تهدید می شوند که حرف نزنند. چه علائمی نشان میدهد کودکی تحت خشونت جنسی قرار گرفته است؟

می توان کودکان تحت خشونت را از طریق نشانه های روانی و رفتاری تا حد زیادی تشخیص داد. نشانه هایی از قبیل ترس و اضطراب شدید در مقابله با محیط ها و افراد ناآشنا، مشکلات خواب، کابوس و خواب های بد مکرر، گوشه گیری یا رفتارهایی از قبیل ناخن جویدن، اختلال خوردن و یا حتی مشکلات آموزشی.

خانه امن: آیا افرادی که به کودکان تجاوز می کنند یا محارم بیمار هستند؟ آیا آنها نیاز به درمان دارند یا مجرم هستند؟ و آیا آنها هم نشانه ای دارند که اطرافیان بتوانند تشخیص بدهند؟

مجرم یا بیمار دانستن تجاوزکنندگان به کودکان یا محارم سال هاست که مورد بحث و مناقشه بین حقوقدان ها و روانشناسان است. رفتار، رفتاری است مجرمانه؛ ولی دلایل چنین رفتارهایی می تواند کاملاً روانشناختی باشد. درصد زیادی از متجاوزین خود در کودکی مورد تجاوز قرار گرفته اند. همچنین محیط خانواده و اجتماع، آسیب های مغزی جدی، نحوه تعلیم و تربیت کودک و سن متجاوز و قربانی در انجام این رفتار دخالت جدی دارند. چنین افرادی را می توان بیش از همه یک بیمار تلقی کرد که نیاز جدی به درمان دارند. اگرچه وضع قوانین جدی برای مجازات عاملین نیز می تواند بی تاثیر نباشد. در پایان باید گفت که چون درصد زیادی از تجاوزکنندگان از بستگان درجه یک کودک هستند به درستی نمی توان گفت که نشانه یا ویژگی خاصی وجود دارد.

خانه امن: به عنوان سوال آخر می خواستم بپرسم به عنوان فردی که در این رشته تحصیل کرده اید چه توصیه های می توانید به والدین داشته باشید که بچه ها را از خشونت های جنسی در امان نگه دارند؟

والدین می توانند نقش و تاثیر بسزایی در جلوگیری از هر نوع خشونت علیه کودکانشان داشته باشند. به شرط اینکه آموزش های لازم را دیده باشند و نسبت به دوره های رشد کودک، نحوه رابطه با کودکان، حوادث و آسیب های دوران کودکی و نوجوانی، آگاهی لازم و کافی را داشته باشند و براین اساس، آموزش ها و توصیه های لازم را به کودکانشان بدهند. کودکان و نوجوان از بسیاری از آسیب ها و مشکلات در کمین شان بی خبرند و این وظیفه والدین است که در راه آگاه سازی کودکان شان گام بردارند و با ایجاد فضای گرم و رابطه صمیمی با کودکانشان، عنصر صداقت را در وجود کودکانشان رورش دهند تا آنها بدون ترس و وحشت، مشکلات و اتفاقات روزمره را بازگویی کنند. البته باید توجه کرد که این آگاهی بخشی به کودکان باید به صورت آرام و واقع بینانه باشد نه با ایجاد ترس و وحشت در کودکان نسبت به زندگی و مردم که خود می تواند مشکلات جدی به دنبال داشته باشد.